

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ T.B.M.M. GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih : 5/12/2023
Say : 176

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim, ekte gerekçesi ile birlikte sunulmaktadır.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

15./11/2023

Av. Halil ÖZTÜRK

Kırıkkale Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 6-12-2023	Esas No: 2/1853

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK LIGI
0 5 Aralık 2023
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
0 5 Aralık 2023
No : 1337197

GEREKÇE

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun Ek 41. Maddesinde, hakim ve savcı yardımcılığı sınavına girmek ve avukatlık veya noterlik stajına başlamak için başarılı olunması gereken "Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı"nda ve "İdari Yargı Ön Sınavı"nda adayların hukukî bilgilerinin ölçüleceği alanlar sırasıyla sayılmıştır. Bu alanlar arasında, Anayasa Hukuku, Anayasa Yargısı, İdare Hukuku, İdari Yargılama Usulü, Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku gibi hukuk fakültelerinde zorunlu olarak okutulan derslerin çoğu yer almaktadır. Ancak, zorunlu bir ders olmakla birlikte "Milletlerarası Kamu Hukuku" ve "Milletlerarası Özel Hukuk" alanları, adayların sorumlu tutulduğu alanlar arasında bulunmamaktadır.

Milletlerarası Hukuk, ülkemiz için hayati önemi haiz bir alandır. Deniz hukuku içinde özellikle muhtelif deniz alanlarının sınırlandırması ve devletlerin yetkileri, hava ve uzayın hukukî rejimi ve uzaydaki faaliyetler konularının güncelliği her geçen gün artmakta ve bu alanlarda iyi yetişmiş hukukçulara ihtiyaç duyulmaktadır. Milletlerarası hukuk, andlaşmaların iç hukuka etkileri, yorumu ve uygulanması, devletlerin yargı bağımsızlığı, diplomatik ilişkiler ve konsolosluk ilişkileri, insan hakları, milletlerarası örgütler, milletlerarası ekonomi hukuku, milletlerarası çevre hukuku, AB hukuku, milletlerarası yatırım hukuku, mülteci ve göç hukuku, milletlerarası sınır aşan sular hukuku ve milletlerarası insancıl hukuk gibi, ülkemizi yakından ilgilendiren konuları içermektedir. Bunların yanında, uyrukluk (tâbiyet), yabancılar hukuku ile kanunlar ihtilafı da idarî ve yargı mercilerimizin önüne gittikçe daha sık gelen konulardır.

Bu denli önemli ve güncellik taşıyan konuları içeren Milletlerarası Kamu Hukuku ve Milletlerarası Özel Hukuk alanlarının "Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı" ile "İdari Yargı Ön Sınavı"nda adayların hukuk bilgilerinin ölçüleceği alanlar arasında yer alması adaletin işleyişi ve ülkemizin yararına olacaktır:

Günümüzde, milletlerarası hukukun aslî kaynaklarından olan andlaşmalar, sadece devletler arasında geçerliliği olan belgeler olmayıp, kişilerin günlük hayatını da etkileyen kuralları içermektedir. Türkiye Cumhuriyeti'nin de taraf olduğu milletlerarası andlaşmalar çerçevesinde, milletlerarası özel hukukla ilgili, bilhassa velayet, nafaka, uluslararası çocuk kaçırma, milletlerarası mal satımı, tebligat, teminat, tanıma-tenfiz gibi konularda taraf olduğumuz ve uygulama bakımından da büyük önemi haiz olan milletlerarası andlaşmaların Türk mahkemelerince doğru yorumlanması ve uygulanması, hâkimin ve avukatların milletlerarası hukuk bilgisini gerekli kılmaktadır.

Türk yargı organlarının Türkiye'yi bağlayan uluslararası normları uygulamaması veya yanlış uygulaması ülkemizin uluslararası alanda itibarını zedeleyebilecek ve hatta uluslararası sorumluluğunun doğmasına yol açabilecektir.

Anayasa'nın 90. maddesi gereği, usulüne göre yürürlüğe konulmuş andlaşmalar kanun hükmünde olup, temel hak ve özgürlüklere ilişkin andlaşmaların ise öncelikli uygulanması öngörülmüştür. Bu çerçevede hâkim, savcı, avukat ve diğer hukuk uygulayıcılarının sadece ulusal hukuk mevzuatını bilmeleri yeterli olmayıp, Türkiye'nin taraf olduğu andlaşmalar çerçevesinde yüküm altına girdiği veyahut da örf ve âdet hukuku kapsamında uygulaması icap eden milletlerarası kuralları doğru uygulayabilmesi ve yorumlayabilmesi için milletlerarası hukuk bilgisine ihtiyaçları vardır.

Türk mevzuatı hazırlanırken ülkemizin taraf olduğu sözleşmelere atıf yapıldığı gibi, yargı organları kararlarının gerekçelerinde, andlaşmalar dâhil uluslararası normlara, uluslararası yargı kararlarına, andlaşmaların denetim organlarının karar ve raporlarına, kararı belirleyecek şekilde yer verilebilmektedir. Uluslararası normların uygulanmaması veya yanlış yorumlanması sonucu, yerel mahkeme kararlarının üst yargı yerlerince bozulması söz konusu

olabilecektir. Verdikleri kararların üst yargı yerlerince bozulması durumunda, bozulan karar sayı ve oranının hâkimlerin meslekî yükselmelerinde önem taşıdığı bilinmektedir.

Devletin yer ve kişiler açısından yetkisi konusunda karşılaşılan problemlerin çözümü milletlerarası hukuk bilgisine sahip olmayı gerektirir. Örneğin bir yabancı geminin boğazlardan geçişi veya devletin münhasır ekonomik bölgesinde kaçak mazot yüklemesi durumunda, devletin kullanacağı veya kullanmayacağı yetki ileride milletlerarası örf ve âdet hukukunun delili olarak devleti zor durumda bırakabilir.

Uluslararası ceza, ticaret, göç hukuku ve AB hukuku başlıkları altındaki uygulamaların temelinde milletlerarası hukuk bulunmaktadır.

Devletin yargı bağımsızlığının kapsamı, diplomatik temsilcilerin dokunulmazlık ve yargı bağımsızlığı, milletlerarası teşkilâtların bağımsızlığı konularındaki önüne gelen olaylarda ve davalarda, idarî mercilerin, savcılarının, hâkimlerin ve avukatların milletlerarası hukuku bilmeleri ve yorumlamaları büyük önem taşır.

Diğer ülkelerdeki benzer sınavlarda (ABD'deki Baro sınavı, Almanya'daki devlet sınavı gibi), milletlerarası hukuk alanının da sınav kapsamına dâhil edildiği görülmektedir.

Bütün bu açıklamalar çerçevesinde, Milletlerarası Kamu Hukuku ve Milletlerarası Özel Hukuk alanlarının "Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı" ile "İdari Yargı Ön Sınavı" kapsamına alınmasının önemli bir ihtiyaç olduğu değerlendirilmektedir.

Bu itibarla Kanun teklifimiz, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Ek 41. Maddesi'nde düzenleme yaparak "Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı" ile "İdari Yargı Ön Sınavı"nda adayların hukukî bilgilerinin ölçüleceği alanlar arasına Milletlerarası Kamu Hukuku ile Milletlerarası Özel Hukuk'un eklenmesini amaçlamaktadır.

**4/11/1981 TARİHLİ VE 2547 SAYILI YÜKSEKÖĞRETİM KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1 – 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Ek 41. Maddesinin üçüncü fıkrasına, (ö) bendinden sonra gelmek üzere “p) Milletlerarası Kamu Hukuku” ve “r) Milletlerarası Özel Hukuk”; dördüncü fıkrasına ise (o) bendinden sonra gelmek üzere “ö) Milletlerarası Kamu Hukuku” ve “p) Milletlerarası Özel Hukuk” ifadeleri eklenmiştir.

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.